

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa, 13/12/2018

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

w przestrzeni publicznej cyklicznie pojawiają się informacje na temat mobbingu lub dyskryminacji funkcjonariuszy określonych służb oraz żołnierzy. Wiele skarg w tym zakresie wpływa również do Rzecznika Praw Obywatelskich. Dotyczą one nie tylko niewłaściwych relacji na linii przełożony – podwładny, ale także dyskryminacji ze względu na płeć, w tym molestowania seksualnego funkcjonariuszek i żołnierzy-kobiet.

Obowiązujące w służbach mundurowych wewnętrzne procedury, co do zasady, nie gwarantują pełni praw pokrzywdzonym funkcjonariuszom i żołnierzom (np. brak ochrony przed odwetem), jak i potencjalnym naruszcicielom (np. brak ochrony przed ewentualnym pomówieniem). W wielu przypadkach funkcjonariusze czy żołnierze (w tym także przełożeni) nie są w stanie właściwie ocenić, czy dane postępowanie można określić jako mobbing lub dyskryminację, co prowadzi do wniosku, że również profilaktyka w tym zakresie może wymagać zmian. W niektórych formacjach w ogóle nie funkcjonują odrębne procedury antydyskryminacyjne i antymobbingowe. Tymczasem obiektywne wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy przez profesjonalne gremium w odpowiedniej procedurze, z zachowaniem pełnej jawności dla uczestników takiego postępowania, przy jednoczesnym wyłączeniu jawności zewnętrznej pozwoli w mojej ocenie na podjęcie przez właściwego przełożonego adekwatnych decyzji kadrowych oraz działań mogących zapobiec takim sytuacjom w przyszłości.

W związku z powyższym zwróciłem się do szefów służb mundurowych z prośbą o informacje na temat czynności podejmowanych w celu przeciwdziałania zjawisku

mobbingu i dyskryminacji w stosunkach służbowych. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji, a także w oparciu o doświadczenia Biura RPO sformułowałem wnioski i zalecenia odnośnie skutecznego rozpatrywania skarg dotyczących mobbingu i dyskryminacji w służbach mundurowych. Niektóre z rekomendacji wymagają zmiany przepisów prawa powszechnie obowiązującego, inne istniejących, wewnętrznych procedur antymobbingowych i antydyskryminacyjnych, wreszcie cały raport wraz z materiałem źródłowym może stanowić inspirację do stworzenia własnych procedur, dostosowanych do specyfiki danej służby.

Mając powyższe na uwadze, serdecznie polecam Państwa szczególnej uwadze niniejszy raport¹ pt. „Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji w służbach mundurowych. Analiza i zalecenia”.

Jednocześnie osoby zainteresowane przedstawioną problematyką zapraszam na organizowaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich debatę nt. „Przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w służbach mundurowych”, która odbędzie się w dniu 15 stycznia 2019 r. w godz. 10.00 - 15.00 przy ul. Długiej 23/25. Organizator zapewnia transmisję internetową (na żywo).

Załącznik 1

Z wyrazami szacunku,

Adam Bodnar

---

¹ <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/przeciwdzialanie-mobbingowi-i-dyskryminacji-w-sluzbach-mundurowych>